

TURISM

Metadate

Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică comerțului exterior și serviciilor de piață

Secția statistică transporturilor, comunicațiilor și turismului

1.2. Persoana de contact

Mariana Eni, șef direcție

tel.: 022 40 30 66

e-mail: mariana.eni@statistica.gov.md

Janeta Savva, șef secție

tel.: 022 40 30 28

e-mail: janeta.savva@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

21.01.2015

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

21.01.2015

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Statistica turismului cuprinde principalii indicatori care caracterizează capacitatea și frecvența structurilor de primire turistică colectivă cu funcțiuni de cazare turistică, precum și activitatea turistică a agențiilor de turism și turoperatorilor.

Începând cu anul 2004 se realizează cercetările statistice exhaustive vizînd structurile de primire turistică colectivă cu funcțiuni de cazare menite să asigure beneficiarii cu informații statistice referitoare la:

- existența numărului de structuri de cazare, de camere și locuri-pat din camerele existente (cu periodicitate anuală);
- numărul de turiști cazați și de înnoptări ale turiștilor în structurile de cazare (cu periodicitate trimestrială, cuprind date pentru fiecare lună din trimestrul cercetat).

În cercetările statistice nominalizate sunt cuprinse toate tipurile de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică de pe teritoriul țării. Principiile metodologice privind cercetările statistice cu privire la structurile de cazare turistică colectivă, cu unele excepții, corespund cerințelor Directivei 95/57/EC (p. A și B).

Datele statistice privind activitatea turistică a agențiilor de turism și turoperatorilor sunt elaborate în baza cercetării statistice exhaustive care cuprinde titularii de licențe de turism. Astfel, se realizează situația și evoluția din statistica turismului organizat de titularii de licențe de turism care cuprinde indicatori trimestriali: numărul turiștilor și excursioniștilor participanți la turismul intern, receptor și emițător, numărul de zile-turist, numărul de personal ocupat la agențiile de turism și turooperatori.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

I. Concepte și definiții specifice structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare

Prin **structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică** se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Structura de primire turistică colectivă cu funcțiuni de cazare turistică este acea structură care pune la dispoziția călătorilor camere sau spații, iar numărul de locuri pe care îl furnizează trebuie să fie mai mare decât un minimum specificat pentru grupuri de persoane, mai numeroase decât o simplă familie; toate locurile structurii de primire trebuie să dispună de o administrație comercială comună, chiar dacă este o unitate non profit (cu scop nelucrativ).

Nu sunt considerate structuri de cazare turistică:

- unități de cazare folosite în exclusivitate de posesori sau chiriași pe o durată mai mare de un an, indiferent de clasificarea acestora;
- locuințele secundare ale populației, utilizate în scopuri turistice în mod exclusiv de posesorii acestora;
- căminele, internatele școlare pe perioada anului școlar;
- unitățile spitalicești (cu excepția sanatoriilor și altor spații similare ce practică activități turistice);
- vagoanele dormitor;
- barăcile și dormitoarele pentru muncitori, căminele de bătrâni și casele de copii.

Structurile de cazare turistică nu includ tipul de unitate “camere de închiriat în locuințe familiale”, indiferent de numărul de locuri-pat existente în aceste unități.

Capacitatea de cazare turistică existentă (instalată) reprezintă numărul de locuri de cazare de folosință turistică înscrise în ultimul act de recepție, omologare, clasificare al structurii de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, exclusiv paturile suplimentare care se pot instala în caz de necesitate. Numărul de locuri este determinat pentru structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică existente la 31 decembrie, aflate în stare de funcționare.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținând cont de numărul de zile cât sunt deschise structurile în perioada considerată, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor. Se exprimă în locuri-zile (număr de locuri x număr de zile). Se exclud locurile din camerele sau structurile închise temporar din lipsă de turiști, pentru reparații sau pentru alte motive.

Numărul de **locuri pat** este determinat de numărul de persoane care pot petrece noaptea în paturile instalate în structura de primire turistică.

Sosirea unui turist în structura de primire turistică cu funcțiuni de cazare se produce când o persoană se înscrie în registrul structurii de cazare turistică pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de cazare se socotește o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înnoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă. Turiștii rămași în structură din luna anterioară celei raportate nu sunt incluși la numărul de sosiri. Pentru familiile găzduite în structura de cazare turistică, la numărul de sosiri se include fiecare membru al familiei pentru care s-a plătit cel puțin un loc de cazare.

Turiștii cazați în unitățile de cazare turistică cuprind toate persoanele (rezidenți și nerezidenți) care călătoresc în afara localităților în care își au domiciliul stabil, pentru o perioadă mai mică de 12 luni, și stau cel puțin o noapte într-o unitate de cazare turistică în locul vizitat din țară; motivul principal al călătoriei este altul decât acela de a exercita o activitate remunerată în locul vizitat.

Înnoptarea este intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența spațiului de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt avute în vedere și înnoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de clienți).

Înnoptarea turistică este considerată a fi fiecare noapte petrecută de un turist sau pentru care un turist este înregistrat (prezența sa fizică nefiind necesară) într-o structură de cazare turistică.

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Durata medie a șederii se calculează prin împărțirea numărului de înnoptări realizate la numărul de sosiri ale turiștilor.

II. Concepte și definiții specifice activității turistice a agențiilor de turism și turoperatorilor

Agențiile de turism sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializate în achiziționarea de pachete turistice de la turoperatorii și în comercializarea acestor pachete direct consumatorilor, precum și în comercializarea serviciilor proprii.

Turoperatorii sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializați în formarea de pachete turistice și în comercializarea acestora prin intermediul agențiilor de turism sau direct consumatorilor.

Turismul cuprinde activitățile desfășurate de persoane în cursul călătoriilor și șederilor lor în afara mediului lor obișnuit (reședinței obișnuite), pentru o perioadă consecutivă care să nu depășească un an, în scopuri de odihnă, pentru afaceri, vizitarea prietenilor și rudelor, tratament medical, religie, pelerinaj.

Turism organizat – formă de turism caracterizată prin înțelegeri prealabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism:

- a) **turismul intern:** deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic ;
- b) **turismul receptor:** primirea cetățenilor străini în țară;
- c) **turismul emițător:** deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate.

Cele trei forme de bază ale turismului enunțate anterior pot fi asociate, obținându-se următoarele categorii de turism:

- turismul *interior* care regroupează turismul intern și turismul receptor;
- turismul *național* care regroupează turismul intern și turismul emițător;
- turismul *internațional* care regroupează turismul receptor și turismul emițător.

Turiștii/excursionistii participanți la turismul organizat sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de titularii de licență care organizează activitatea turistică.

Turiștii reprezintă persoanele care petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Excursionistii (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Pachet turistic (pachet de vacanță, pachet de călătorie) este combinație prestabilită a cel puțin două servicii turistice, vândute sau oferite spre vânzare ca un singur produs, la un preț în care costul fiecărui component nu este identificat separat, aceste prestații depășind 24 de ore.

Sejurul turistic reprezintă intervalul de timp în care un turist consumă pachetul de servicii turistice în aceeași destinație turistică.

Durata medie a sejurului - raportul numărului de turiști-zile la numărul de turiști participanți la acțiunile turistice organizate de titularii de licențe de turism.

3.2.2. Unitatea de măsură

Datele sunt exprimate în valoare absolută, în unități; excepție indicele de utilizare, în %.

3.2.3. Formula de calcul

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune:

$$Cf = (LP \times DP) + (LS \times DS) + (LC \times DC)$$

Cf - capacitatea de cazare turistică în funcțiune;

LP - numărul mediu de locuri-pat din camerele permanente;

LS - numărul mediu de locuri-pat din camerele sezoniere;

LC - numărul mediu de locuri sezoniere oferite în căsuțe și terenuri de campare;

DP - numărul de zile dintr-o anumită perioadă în care structura a fost deschisă pentru locurile-pat din camerele permanente;

DS - numărul de zile dintr-o anumită perioadă în care structura a fost deschisă pentru locurile-pat din camerele sezoniere;

DC - numărul de zile dintr-o anumită perioadă în care structura a fost deschisă pentru locurile sezoniere oferite în căsuțe și terenuri de campare.

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune:

$$In = (Nin / Cf) \times 100$$

In - indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune;

N în - numărul de înnoptări înregistrate într-o anumită perioadă;

Cf - capacitatea de cazare turistică în funcțiune.

Indicele de utilizare netă a camerelor:

$$Vn = (Q / Hd) \times 100$$

Vn - indicele de utilizare netă a camerelor;

Q - suma camerelor ocupate într-o anumită perioadă;

Hd - numărul de camere efectiv disponibile în unitate.

Durata medie a șederii:

$$Dm = (Nin / Ns)$$

Nin - numărul de înnoptări înregistrate într-o anumită perioadă;

Ns - numărul de sosiri ale turiștilor într-o anumită perioadă.

3.3. Clasificările utilizate

Clasificări și nomenclatoare utilizate:

Clasificatorul Activităților Economice a Moldovei (CAEM, Rev.2), armonizat cu NACE Rev.2, aprobat prin Hotărârea Colegiului Biroului Național de Statistică nr.20 din 29.12.2009. Pus în aplicare de la 01.01.2014. Ediția 2009;

Clasificatorul formelor de proprietate din Republica Moldova (CFP): aprobat prin Hotărârea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997;

Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003. Pus în aplicare de la - 03.09.2003.

Pentru realizarea cercetărilor statistice de turism se utilizează următoarele clasificări/nomenclatoare specifice:

- tipuri de structuri și categorii de confort;
- nomenclatorul de țări;
- forma de turism (turismul organizat);
- scopul vizitei turiștilor (turismul organizat).

3.4. Sfera de cuprindere
3.4.1. Acoperirea sectorială
Clasificarea activităților la nivel de clasă CAEM, Rev.2: 5510, 5520, 5530, 5590; la codul 5520 CAEM, Rev.2 se urmăresc numai structurile de cazare turistică (se exclud mijloacele de cazare neturistică: cămine studențești, internate ș. a.).
3.4.2. Populația statistică
Cercetările statistice (enumerate la pct. 4.2.1.) cuprind: - trimestrial (f.nr.1 B-SC), anual (f.nr.1 A-SC) - structurile de primire turistică colectivă cu funcțiuni de cazare turistică de pe teritoriul țării;   - trimestrial (f.nr.1 tur) - agenții economici (agențiile de turism și turoperatorii), titulari de licențe de turism.
3.4.3. Geografică
Informația este elaborată și diseminată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender.
3.4.4. Temporală
Seriile de timp disponibile în publicațiile și pe pagina web ale BNS: - date anuale cu privire la capacitatea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare - începînd cu anul 2004;   - date trimestriale și anuale cu privire la frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare - începînd cu anul 2004;   - date trimestriale și anuale cu privire la turismul organizat de agențiile de turism și turoperatorii - începînd cu anul 2000.
3.5. Nivelul de dezagregare
Datele rezultate din cercetările statistice privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare, sunt <u>dezagregate</u> după :   Raioane, municipii și UTA Găgăuzia (35), regiuni <i>economice de dezvoltare</i> (mun. Chișinău, Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia);   Forme de proprietate: proprietatea publică, proprietatea privată, proprietatea mixtă (publică și privată) fără participare străină, proprietatea străină, proprietatea întreprinderilor mixte;   Tipuri de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică și categorii de confort – stabilite prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 27 mai 2003 nr.643 (<i>în rețeaua structurilor de cazare turistică există și structuri neclasificate pe tipuri și stele, care se urmăresc de către B.N.S. în cercetările statistice privind capacitatea și frecventarea structurilor de cazare turistică</i>);   Țări de origine ale turiștilor (pentru numărul de sosiri și înnoptări în structurile de cazare) ;   Țări de origine/destinație ale turiștilor (turismul organizat);   Forma de turism - turismul organizat (intern, receptor și emițător);   Scopul vizitei turiștilor - turismul organizat (de agrement și odihnă, afaceri și profesional, de tratament, alte scopuri).   Restricții: În conformitate cu Capitolul V al Legii nr. 412-XV din 9.12.2004 Cu privire la statistica oficială orice date colectate în scopuri statistice în raport cu o unitate de raportare individuală și care poate fi direct sau indirect identificată, trebuie să fie tratate ca confidențiale. Informația confidențială nu poate fi publicată sau utilizată pentru alte scopuri decît statistice.   Conform art. 25 al Legii nominalizate nu pot fi făcute publice sau să fie furnizate datele statistice: (1) despre mai puțin de 3 unități; (2) dacă ponderea unei unități este mai mare de 85% din totalul informației centralizate.

<u>Simboluri folosite:</u>   - evenimentul nu a existat;   0,0 număr mic de cazuri.
3.6. Periodicitatea diseminării
Anual (f.nr.1 A-SC).   Trimestrial (f.nr.1 B-SC, f.nr.1 tur).
3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)
Datele anuale/trimestriale: (f.nr.1 A-SC; f.nr.1 B-SC) - a 45-a zi după perioada de raport;   (f.nr.1 tur) - a 50-a zi după trimestrul de raportare.
3.8. Revizuirea
Datele anuale sunt finale la prima diseminare, cele trimestriale - preliminare, care sunt revizuite și diseminate anual.
3.9. Perioada de referință
Datele anuale (f.nr.1 A-SC) - <i>perioada de referință</i> se referă la situația existentă la 31 decembrie.   Datele trimestriale (f.nr.1 B-SC și f.nr.1 tur) - <i>perioada de referință</i> pentru care se înregistrează datele statistice sunt trimestriale și cumulativ de la începutul anului calendaristic.

4. Colectarea și procesarea datelor
4.1. Sursa de date
4.1.1. Cercetări statistice
Vezi p. 4.2.
4.1.2. Surse administrative
Informația privind clasificarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare;   Informația privind titularii de licențe de turism.
4.1.3. Estimări
Nu se aplică.
4.2. Caracteristica cercetării statistice
4.2.1. Obiectiv și scurt istoric
Obiectivele cercetărilor statistice privind: Capacitatea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare (f. nr. 1A-SC) și Cazarea turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare (f. nr. 1B-SC) sunt următoarele: - culegerea de date privind numărul de structuri deschise, numărul mediu de camere și locuri oferite, numărul de sosiri și înnoptări ale turiștilor moldoveni și străini;   - obținerea unor statistici de calitate referitoare la frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică;   - valorificarea rezultatelor cercetării statistice prin publicații în acest domeniu.   Informațiile referitoare la frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică sunt utilizate pentru lucrări de analiză și prognoză privind activitatea de turism, de către autoritățile publice centrale, societăți cu activitate de turism și alți utilizatori.   În vederea armonizării statisticilor de turism care se realizează în Moldova cu statisticile de turism recomandate de EUROSTAT și cu legislația UE (Directiva Consiliului 95/57/EC), pentru prima dată au fost realizate: cercetarea exhaustivă vizînd capacitatea structurilor de cazare turistică colective și cercetarea pilot vizînd frecventarea acestora, prin care s-au colectat date pentru trimestrul III 2002, sistemul de indicatori fiind în corespundere cu cerințele Directivei 95/57/EC (p. A și B)   În temeiul cercetărilor statistice nominalizate, s-a realizat cercetarea statistică propriu-zisă cu privire la cazarea turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, începînd cu trimestrul I 2003, iar la sfîrșitul anului s-a efectuat actualizarea capacității structurilor de primire turistică

colective cu funcțiuni de cazare..

Deoarece prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 27 mai 2003 nr.643 a fost aprobată clasificarea la nivel național al structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică, a urmat perfectarea formularelor de rapoarte statistice și modificarea informației pentru diseminare conform clasificării în vigoare. Astfel începând cu trimestrul I 2004 se păstrează continuitatea seriilor de timp pentru această activitate statistică.

Cercetarea statistică privind activitatea turistică a agențiilor de turism și turoperatorilor
(f. nr. 1-tur) are următoarele obiective:

- culegerea de date trimestriale/anuale privind activitatea agențiilor de turism și turoperatorilor: *numărul de turiști și excursioniști, de zile-turist, durata medie a sejurului și volumul încasărilor* de la serviciile prestate de către titularii de licențe de turism pentru acțiunile turistice interne și externe; *numărul de sosiri ale nerezidenților* în Republica Moldova, grupați după scopul vizitei și după țara de origine; *numărul de plecări ale cetățenilor moldoveni* în străinătate, grupați după scopul vizitei și după țara de destinație, etc;
- obținerea unor statistici de calitate referitoare la activitatea agențiilor de turism și turoperatorilor;
- valorificarea rezultatelor cercetării statistice prin publicații în acest domeniu.

4.2.2. Unitatea statistică

Unitatea de observare pentru cercetările:

f. nr.1A-SC și f. nr.1B-SC: Agenții economici sau persoanele fizice care administrează efectiv structurile de primire turistică colectivă cu funcțiuni de cazare turistică;

f. nr.1 tur: Agenții economici titulari de licențe de turism.

4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Numărul unităților cuprinse în cercetările statistice :

f. nr 1 A-SC - **247** unități,

f. nr 1 B-SC în trimestrul I 2012 – **247** unități;

f. nr 1 tur în trimestrul I 2012 – **389** unități.

4.2.4. Periodicitatea cercetării

Anual - f. nr. 1 A-SC,

trimestrial - f. nr. 1 B-SC, f. nr. 1 tur.

4.2.5. Colectarea datelor

Tipul de cercetare: exhaustiv.

Perioada de referință:

f. nr.1A-SC - pentru care se înregistrează datele statistice se referă la situația existentă la 31 decembrie;

f. nr 1 B-SC - trimestrul / luna calendaristică pe unii indicatori, cumulativ de la începutul anului;

f. nr 1 tur - trimestrul calendaristic/ cumulativ de la începutul anului.

Perioada de înregistrare:

f. nr.1A-SC - 20 ianuarie;

f. nr.1 B-SC pînă la data de 20 a lunii următoare trimestrului de raport;

f. nr.1 tur - pînă la data de 25 a lunii următoare trimestrului de raport.

Metoda de înregistrare:

Rapoartele statistice (f. nr.1A-SC, f. nr.1B-SC și f. nr. 1 tur) se realizează prin auto-înregistrare. Agenții economici, care administrează efectiv structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică/agențiile de turism și turoperatorii completează formularele rapoartelor statistice conform precizărilor metodologice ce le însoțesc și le transmit la direcțiile teritoriale de statistică.

4.3. Procesarea și compilarea datelor
4.3.1. Validarea datelor
Datele sunt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date la prima etapă în cadrul organului teritorial de statistică, iar apoi și la nivel central de către DGII și BNS. Rezultatele cercetărilor statistice se concretizează sub forma indicatorilor statistici de total, valori procentuale și valori medii. Controalele se bazează atât pe metode vizuale cât și automatizate utilizând aplicații-soft.   Metodele de control permit verificarea :   - integrității datelor completate în raport;   - corespunderii datelor de identificare;   - respectării condițiilor logice de corelare a datelor.
4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor
Nu se aplică.
4.3.3. Ajustările
Nu se efectuează ajustări.
4.3.4. Asigurarea calității
Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea principiilor fundamentale ale statisticii oficiale aprobate de Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite în 1992 (și de Comisia de Statistică/ ONU în 1994), precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială.   În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.   În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice. Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.   Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.   Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau celor inconsistente.   Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu respondenții pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora.
4.4. Precizia datelor
4.4.1. Rata de non-răspunsuri
Nu se aplică.
4.4.2. Erori de eșantionare
Nu se aplică.

5. Comparabilitate și coerență
5.1. Comparabilitatea internațională
Colectarea datelor statistice privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, cu unele excepții, este în conformitate cu Recomandările Oficiului de Statistică al Uniunii Europene (EUROSTAT) prin Directiva 95/57/CE din data de 23.11.1995 (p. A și B).
5.2. Comparabilitatea în timp
Comparabilitatea datelor din seria de timp (vezi pct.3.4.4.) este asigurată. Excepție datele cu privire la

numărul de sosiri ale nerezidenților în Republica Moldova în anii 2000-2007 – datele diseminate se referă la numărul de sosiri ale persoanelor străine care au beneficiat de serviciile agenților economici titulari de licențe (inclusiv nerezidenții care au fost cazați în unitățile de cazare care le aparțin).

5.3. Coerența cu alte statistici

Coerența cu alte statistici este asigurată prin utilizarea acelorași clasificatoare naționale.

Definițiile și noțiunile utilizate în cercetările statistice pe turism, sunt comune.

Coerența datelor disponibile în cercetările statistice trimestriale și anuale este asigurată.

Datele cu privire la numărul turiștilor diferă între cercetările statistice f. nr. 1-B-SC care cuprinde numărul turiștilor cazați în unitățile de cazare turistică și f. nr. 1- tur. - numărul turiștilor participanți la turismul organizat de către agențiile de turism și turoperatori.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului unic al statisticii oficiale, cu stabilirea principiilor generale pentru colectarea, prelucrarea, centralizarea, diseminarea, stocarea informației statistice (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor imparțialității, deontologiei statistice, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței, coordonării la nivel național, colaborării la nivel internațional,

Biroul Național de Statistică, în calitate sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 1034 din 29.12.2011 cu privire la aprobarea Regulamentului Biroului Național de Statistică și componenței nominale a Colegiului Biroului Național de Statistică BNS:

- elaborează de sine stătător sau în comun cu alte autorități administrative centrale și aprobă metodologiile cercetărilor statistice și de calcul al indicatorilor statistici, în conformitate cu standardele internaționale, în special ale Uniunii Europene, și cu practica avansată a altor țări, precum și ținând cont de specificul condițiilor social-economice ale Republicii Moldova;
- organizează, în conformitate cu programul de lucrări statistice, aprobat anual de către Guvern, cercetări statistice privind situația și dezvoltarea economică, socială, demografică a țării, executând lucrările de colectare, prelucrare, centralizare, stocare și diseminare a datelor statistice.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.md, rubrica Despre BNS (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>).

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.9(2) al Legii cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, Organele statisticii oficiale sînt obligate să protejeze datele individuale obținute.

În cap. V al legii nominalizate este stipulat, ca informația colectată, procesată și stocată pentru producerea informației statistice este confidențială în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a persoanelor fizice sau juridice și divulgă date individuale. Nu este considerată confidențială:

- a) informația care poate fi obținută din surse public accesibile conform legislației;
- b) informația individuală despre adresă, telefon, denumire, gen de activitate, număr de personal ale persoanelor juridice și persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător;
- c) informația ce se referă la întreprinderile de stat, prezentată la solicitarea autorităților administrației publice centrale și locale de resort;
- d) informația ce se referă la autoritățile administrației publice centrale și locale, la unitățile medico-sanitare publice, la alte instituții publice, centralizată la nivel de unitate.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 24, au acces la informația confidențială persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care informația confidențială este necesară producerii acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la informația confidențială care nu permite identificarea directă poate fi acordat prin decizia directorului general al organului de statistică pentru proiecte de cercetări științifice, strategii și programe de importanță națională, în cazul în care nu există riscul de încălcare a regimului de protecție a datelor individuale și de imixtiune în viața particulară a persoanei.

Art. 25 al Legii stipulează că „Informația statistică nu va fi diseminată utilizatorilor în cazul în care conține informație confidențială. În acest caz, informația centralizată trebuie să conțină date despre cel puțin 3 unități, iar ponderea unei unități să fie de cel mult 85% din totalul informației centralizate”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția informației statistice confidențiale și neadmiterea divulgării ei.

În conformitate cu Legea nominalizată, personalul organelor statisticii oficiale, recenzorii, interviuatorii și alte persoane care, conform atribuțiilor de serviciu, au acces direct la date individuale sînt obligați să păstreze confidențialitatea lor, să nu o divulge sub nici o formă, inclusiv după ieșirea din funcția respectivă, fapt consemnat în angajamentul semnat de fiecare colaborator al BNS.

Pînă la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de emiter

Trimestrial este elaborat Calendarul de emiter a informațiilor operative și a notelor informative realizate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de emiter

Calendarul de emiter a informațiilor operative și a notelor informative este plasat pe pagina oficială web a BNS www.statistica.md.

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, art. 9 „Organele statisticii oficiale sînt obligate:

- a) să disemineze informația statistică utilizatorilor în volumul, modul și în termenele stabilite în programul de lucrări statistice;
- b) să asigure tuturor utilizatorilor accesul la informația statistică neconfidențială în condiții de egalitate privind volumul și termenele de diseminare.”

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.md, rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.md reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina sa oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Informații operative / Note analitice

Informațiile operative și notele analitice sînt publicate pe pagina oficială a BNS: <http://www.statistica.md> la rubrica Comunicate de presă, conform Calendarului de emiter a informațiilor de presă.

8.2.2. Publicații

Datele statistice referitoare la capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică, activitatea agențiilor de turism și turoperatorilor se diseminează în capitolul TURISM din publicațiile statistice :

- Anuarul statistic;
- Breviarul statistic;
- Buletinele statistice trimestriale;
- Situația social-economică a Republicii Moldova;
- Informații operative trimestriale și anuale, etc.

Accesul la publicații:

- în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.md, rubrica Produse și servicii / Publicații <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&>)
  - pe suport de hârtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa <http://www.statistica.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400>)
- sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa www.statistica.md, rubrica Produse și servicii / Publicații <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219>)

8.2.3. Baze de date/serii de timp

- **Banca de date statistice** <http://statbank.statistica.md>, domeniul Statistica economica / Turism

- **Pagina oficială** a BNS: <http://www.statistica.md> la rubricile: Comunicate de presă, Statistici pe domenii / Turism, Produse și servicii / Publicații.

8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Anual - Chestionarele pentru publicațiile Organizației Mondiale a Turismului (OMT):

- Compendium privind statistica turismului;
- Anuarul privind statistica turismului;
- Tendințe pe piața turismului.

8.2.5. Solicitări de date suplimentare

BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.md sau online – www.statistica.md rubrica Produse și servicii / Solicitare de informații statistice http://www.statistica.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.md , rubrica Metadate (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=351&nod=1&>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare a BNS sînt disponibile pe pagina oficială www.statistica.md , rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sînt disponibile pe pagina oficială www.statistica.md , rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

9.4. Alte referințe utile

Baza de date EUROSTAT	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database
Baza de date statistice a OMT	http://stat.wto.org/Home/WSDBHome.aspx?Language=E